

krajevne organizacije v postopanju volitev župana mesta Ptuj in se istim naroča, zasledovati dosledno sedanjo taktiko.

2. Izvoljenim našim odbornikom v mestni svet v Ptuj se naroča, da odklonijo vsako sodelovanje v mestnem svetu, kateremu bi načeloval kot župan Losinschegg.

3. Izvoljenim odbornikom se naroča, da isti priporočajo vladi, da ta odredi, da prevzame takoj posle župana izvoljeni podžupan Blažek, da pride izvoljeni občinski odbor do svojih pravic.

4. Navzoči člani izrekajo dosedanjemu gerentu g. dr. M. Senčarju in ostalim članom mestnega sosveta mesta Ptuj zaupnico in zahvalo za dosedanji trud — isto tako pa tudi vodstvu krajevne organizacije JDS v Ptuj v vsestransko priznanje in popolno zaupanje.

Protestno zborovanje proti vrnitvi Karla.

Tudi v Ptuj so se zedinile tukajšnje politične stranke socialnih demokratov, jugoslovanskih demokratov in narodnih socialcev, ter priredile v sredo, dne 26. t. m. v Društvenem domu skupen protestni shod. Udeležba je bila velika, zlasti delavstva je bilo v dvorani in na galeriji polno. V imenu demokratske stranke je govoril dr. Gosak, povdarjajoč, da stoji za Karlom šovinistična madžarska vlada; v imenu socialnodemokratske stranke je govoril Komavli, omenjajoč, da so tudi socialni demokrati ustvarjali Jugoslavijo, v kateri se jim godi boljše nego pod kakim Karlovim režimom, ki se mu odločno upirajo tudi avstrijski socialni demokrati; za narodne socialce je govoril Šerona, kažoč na naše nasprotnike Madžare, Nemce, pa tudi Italijane in Francoze. Po njegovem govoru se je zapela Lepa naša domovina.

Nato je bila sprejeta resolucija ljubljanskega protestnega zborovanja, kateri pa se je dodalo vsled med tem časom spremenjene situacije še več točk, med drugimi sledeče tri glavne:

I. Centralna vlada naj zahteva od antante, da se internira razkralj Karel najbližje kje v Južni Ameriki, ne pa v Italiji, tako da mu bo enkrat za vselej onemogočen vsak poskus zopetnega povratka.

II. Naj se zahteva spojitvev Jugoslavije s Češkoslovaško potom koridorja.

III. Naj se zahteva od Madžarske povračilo vseh stroškov, ki so nam nastali vsled

Stari Poetovio.

Predaval dr. Vladimir Travner.

Nadaljevanje.

V tem času se začelja preseljevanje narodov, ki je trajalo v naših pokrajinah do prihoda Slovencev okoli l. 567. Na hegu pred Huni so prekoračili zapadni Goti doleno Donavo ter se naselili ob južnem bregu reke. Ker pa so jih cesarski namestniki stiskali, so se uprli in potolkli l. 378 v krvavi bitki pri Drinopolu cesarsko vojsko, kjer je tudi cesar Valens sam padel. Tedaj so udrli Goti do Carigrada in Julijskih alp ter opustošili mesta v Panoniji. Če je pri tej priliki trpel tudi Poetovio, ni znano; izključeno pa to seveda ni. Teodosiju, katerega je naslednik Valensa Gracijan imenoval za sovladarja, se je posrečilo napraviti zopet mir s tem, da je sprejel v vojsko Gote, Alane in Hune, ali jih pa naselil v Panoniji.

Medtem se je uprla rimska nacionalistična stranka pod Maksimom proti Gracijanu in proti njegovemu bratu Valentinijanu, slednjič tudi proti Teodosiju. V teh bojih je premagal Teodosij svojega nasprotnika, med drugimi tudi pri Poetoviju. Okoli l. 1700 so mislili, da so dravske terase ostanki teh sovražnih taborišč. Slednjič je združil Teodosij, katerega imenuje katoliška cerkev „Velikega“, ker je povzdignil katoliško vero v edino državno vero, zopet v celo državo.

Karlovega povratka, ker je bil slednji gotovo domenjen z madžarsko vlado.

Gospodarstvo.

Rožje kot krma za živino.

Vsled letošnje suše so zelo trpeli travniki in pašniki ter deteljišča. Sena je bilo malo, otava je pa popolnoma izostala, a tudi paše ni.

Pomanjkanje krme je torej splošno. Da se pomanjkanju krme nekoliko odpomore, opozarjajo se kmetovalci, da se more tudi listje raznega drevja s kristjo uporabljati za krmo, dokler še ni popolnoma suho. Posebno listje od trsja živina rada zavziva.

Pa tudi rožje vinske trte, ki odpade pri rezanju trt, more dobro služiti kot nadomestilo za krmo. To je posebnega pomena za kmetovalce vinskih okolišev, kjer tudi v navadnih letinah mnogokrat pomanjkuje krme.

Rožje lahko krmiš od jeseni do spomladi. Dokler še ni čas za redno obrezovanje trt, naj se porablja le vršiči trsnega lesa. Ko je trsni les dozorel, naj se izrežejo letošnji šparoni (locni) in drugo rožje, ki ga ne potrebujemo za rezitev v prihodnji pomladi.

Rožje, ki se ne pokrmi proti, naj se zloži v štiri oglate kupe na senčnem kraju. Da se preveč ne osuši, gaje obtežiti s kladami ali s kamenjem. Tako spravljeno rožje ostane sveže in sočno do pomladi.

Pred pokladanjem naj se rožje seseka in zdrobi na drobne kosce. Najbolje je, rožje polagati živini mešano, s senom ali s kako drugo krmo.

V vinskih okoliših so postavljeni na raznih krajih državni stroji za drobljenje rožja. Teh strojev se more vsak vinogradnik posluževati.

Kjer ni takih strojev na razpolago, moglo bi se rožje rezati z navadnimi močnejšimi slamoreznicami. Kosci pa ne smejo biti preveč kratki.

Živina se kmalu navadi na to krmo in rožje slastno žre. Hranilna vrednost rožja se ceni enako srednjedobremu senu.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da živina pri tej krmí dobro uspeva in da ne izgubi pri tem ne na teži in moči, pa tudi ne na mleku.

V naših vinogradih se nahaja ogromna množina rožja, ki bi lahko dalo mnogo krme. Vinogradniki naj bi se koristili s to okolnostjo v prid svoje živinoreje. F. Matjašič.

Pred svojo smrtjo je Teodosij razdelil državo med svoja sinova Honorija in Arkadija ter je dobil mlajši Honorij vzhodni del s Panonijo (l. 395). Kmalu na to so udrli Markomani in Kvadi v Panonijo, katere je sicer veliki vojskovodja Stiliho za kratko časa prognal; od tega časa pa so se množili sovražni vpadi v naše kraje vedno bolj, posebno l. 404, ko so upadli vzhodni Goti pod Radagajsom in l. 408, ko je šel gotski kralj Alarih v Italijo.

Nekoliko pozneje so udrli čez Tiso divji Huni, katerim je moral minister Aetius, ki je po smrti cesarja Honorija (423) vodil državo, l. 548 odstopiti Panonijo. Tako je prišel Poetovio pod hunsko oblast. Po bitki na Katalaunskih poljih (451) je šel „božja šiba“ Atila s svojo vojsko po cesti Syrmium-Aquileja proti Rimu. Mogoče je, da je na tem pohodu trpel tudi Poetovio, kar pa ni povsem verjetno, ker je spadalo itak v njegovo državo. Na tega mogočnega kralja Hunov spominja pravljica, da je Atila, ki je naslednjega leta umrl, pokopan baje pod cerkvico sv. Roka pri Hajdini, vendar je ta pravljica novejšega izvora, ter 1700 še ni bila znana. Po Atilovi smrti je hunska država hitro propadla. Naše pokrajine so postale zopet plen številnih germanskih rodov, ki so hiteli skozi naše kraje proti Italiji tako sosebo l. 475, ko so prišli semkaj Heruli pod vodstvom Odoakerja.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

G. major Djelošević mi je pisal iz Beograda obširno pismo. Zahvaljuje se iskreno svojim znancem in prijateljem za veliko udeležbo na odhodnici ter za vse usluge, ki so mu izkazali za časa njegovega bivanja v Ptuj. Zatrjuje, da mu ostane ptujska doba v najboljšem in najprijetnejšem spominu. Izraža trdno upanje, da se vrne v naše kraje, posebno v Ptuj, ki se mu je tako priljubil. Naroča si naš list, da ostane z nami v stalnem duševnem stiku. Ptuj, dne 10. oktobra 1921. Dr. Tone Gosak,

Kino. V soboto, dne 29. in v nedeljo, 30. t. m. se predvaja 5. epoha (zadnja) američanskega filma „Hiša grozote.“ V torek 1. novembra „Senca ene ure - Usoda ženske“ v 5 dejanjih.

Francoski krožek. Z raznih strani se je dala opetovana spodbuda, ustanoviti tudi v našem mestu francoski krožek, čigar člani bi imeli priliko, sposojevati si, oziroma čitati brezplačno ali za neznatne denarne prispevke francoske knjige in časopise, učiti se pod istimi pogoji francoskega jezika, oziroma se v njem v zato prirejanih tečajih, literarnih in siceršnih predavanjih uriti in tako sodelovati na kulturnem zblizanju Francozov in Jugoslovanov. Tako se je mudil v tej zadevi nedavno pri nas tudi odposlanec bivšega franc. min. preds. Poincaréja, g. Jean Bourgojn, ki nas je zagotovil moralne in gmotne pomoči s francoske strani. Da se oživotvori ta ideja, se bo vršil v četrtek, dne 3. novembra ob 17. (5.) uri pop. v prvem nadstropju tukajšnje realne gimnazije ustanovni občni zbor krožeka „Cercle franco-slovéne.“ Na dnevnem redu je ustanovitev krožeka, določitev pravil in lokala in volitev odbora. Vabljeni so k udeležbi vsi, ki se zanimajo in ki imajo resen namen in željo, udeleževati se v urodoma navedenem smislu, brez vsake razlike (opozarjajo se na to tudi stariši, čijih otrokom v šoli ni dana prilika, učiti se francosko).

„Vojni invalid.“ Invalidi, vojne vdove, naročajte naše glasilo „Vojni invalid“, ki izhaja vsak mesec samo dvakrat! Stane mesečno 4 K. Znesek je precej visok, pa ne bodi nikomur žal, kajti to glasilo je za nas neobhodno potrebno, sredstvo, ki nam prinaša potrebno in poučna vesti, ob enem s tem množi denarno stanje rezervnega sklada v v Ljubljani. Poverj. voj. inv. v Ptuj.

Klub rezervnih častnikov. V Ptuj se namerava ustanoviti klub rezervnih častnikov za ves Ptujski okraj, kakor se je to zgodilo že večinoma povsod drugod. Vsi rezervni častniki se vabijo, da pismeno prijavijo svoj pristop, ter pošljajo svoje naslove pripravljalnemu odboru v roke učitelja Ivo Jančiča, Ptuj, Panonska ulica 10. Obenem se naznanja občni zbor rezervnih častnikov, ki se vrši dne 29. oktobra ob 8. uri zvečer v gostilni Zupančič.

Davčni urad v Ptuj razglašá, da bo odslej v mesecih pred dospelostjo neposrednih davkov, t. j. januarja, aprila, julija in oktobra razposlal vsem zamudnikom poštne čekovne položnice, ne da bi strankam računal opominjevalne stroške. Dostavljajo se strankam le zato, da se jim dá prilika poravnati svoje davke pravočasno brez izvršilnih stroškov. Davkoplachevalci se pozivljajo, da položnice, ako bi jih pošta pravočasno ne dostavila, sami na pošti dvignejo, ker bi se jim po preteku 14 dni dostavile nove položnice po davčnem izvrševalcu in se jim računili opominski stroški po 4 vin. od vsake krone zaostanka. Ako bi kak davkoplachevalec ustno ali pismeno želel popolen izpisek iz kontne knjige, se mu isti izda proti plačilu takse po 5 dinarjev. S tem bodo morda nehale pritožbe, da se davki terjajo izvršilnim potom, ne da bi davkoplachevalec poprej izvedel točno vsoto, ki je v plačilo dospela.

Vinska trgateg, katero je priredila organizacija vojnih invalidov pod pokroviteljstvom mesta Ptuj g. majorja Kovačiča je dosegla

svoj namen. Trgatev sicer ni bila tako obiskana, kakor se je pričakovalo, kljub temu znaša čisti dobiček 2000 K. Ta znesek se odpošlje v rezervni sklad naše centrale v Ljubljani, iz katerega nakazuje centrala resnično in dokazljivo potrebnim članom ali članicam potrebne podpore (nagrade.) Ker je bil dober uspeh, izreka prireditveni odbor v imenu vseh invalidov najiskrnejšo hvalo komandantu mesta Ptuja in pokrovitelju g. majorju Kovačiču, kakor tudi vsem darovalcem raznega blaga in denarja, istotako vsem udeležencem in sodelovalcem vesele vinske trgateve.

Na državni realni gimnaziji v Ptujju se je vpisalo letos: 204 dijaki in 27 deklic. Po narodnosti je 213 Jugoslovanov (203 Slovenci, 8 Hrvatov in 2 Srba), 2 Rusa, 1 Čeh, 14 Nemcev in 1 Amerikanec. Po veri so razen 4 pravoslavni in 4 protestantov, vsi katoliki.

Za Koroški šolski odsek J. M. Maribor je nabral g. Milko Senčar v veseli lovski družbi znesek po 684 K. Iskrena hvala!

Pred nekaj časom se je našla v Ptujju hranilna knjižica, glaseča se na ime Johana Horvath. Lastnica naj se zgleda pri policijskem oddelku.

Občinsko sodišče za pobijanje draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije za mesta Ptuj se je po naredbi št. 253. Ur. l. z dne 16. avg. 1921, št. 97, konstituiralo dne 22. t. m. Predsednikom je izvoljen g. dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptujju, poslovojem g. prof. Franc Devetak.

Velika nesreča z granato. V Pongercih pri Pragerskem je prinesel A. Vnuk na pašnik granato, katero je našel doma, ki jo je prinesel za časa vojske njegov brat. — Otroci so se začeli z njo igrati. Naenkrat granata eksplodira. Učinek je bil stašen. Dva dečka vsa razmesarjena sta bila na licu mesta mrtva, tretji je vsled poškodb drugi dan umrl. Več drugih je bilo ranjenih. — Med ljudstvom ptujjskega okraja se nahaja še vedno mnogo vojaškega orožja, zlasti pušk. Orožništvo naj bi pridno po njem poizvedovalo, da se slične nesreče ne pripetijo več.

Športni klub v Ptujju. Že zadnjič smo omenili, da bo treba temu klubu od strani občinstva posvečati več pozornosti in zanimanja. Ako bi se Ptujčani bolj zanimali za šport, bi imel ta klub zaznamovati veliko večje uspehe, kakor jih more sedaj. Poglejmo druga mesta, kako prednjačijo v tem oziru Ptujju. Celje ima 3, Maribor tudi 3 športna društva. Ali res ni mogoče spraviti Ptujja nekoliko naprej, ali mora tudi Ptuj v tem oziru ostati na zadnjem mestu? Nekoliko pozornosti in zanimanja od strani občinstva bi zadostovalo, da bi stal klub na trdnih nogah in bi mogel uspešno tekmovati z drugimi klubi. Prosimo, da bi občinstvo naklonilo svojo pomoč klubu, ki se misli sedaj na novo reorganizirati. Klub apelira v tem oziru na vse Ptujčane!

Pripomnja uredništva. Radi neprelik v tiskarni nista mogli iziti zadnji številki.

Književnost.

V krempljih šakala. Knjigarsko podjetje bratje Gruzincevi v Beogradu je izdalo knjigo „U noktima šakala“, koje smoter je borba proti komunizmu. V nji opisuje vso nesrečo, ki zadene narod, če se uda komunističnim idejam, ter v to svrhu prinaša povsem natančno in verno sliko današnjega stanja Rusije. Priporočati je, da se ta knjiga v čim večjem številu razširi med ljudstvom.

Politične vesti.

Karlov namen ponesrečen. Za Karlov povratek so se Madžari dobro pripravili. Na razpolago je imel Karel precejšnjo vojsko, s katero je šel proti Budimpešti. Tam je hotel prevzeti kraljevsko oblast. Toda energični nastop male antante (Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunije) je prisilil madžarsko vadlo, da se je uprla Karlu. Ko je Karlova vojska to izvedela, se je razkropila, Karla samega s Cito so pa ujeli in ga zaprli na gradu Totis. Tam čaka, kaj bodo velesile sklenile o njegovi bodočnosti.

Zahteve Male antante. Ker je tokrat poskusil Karel in njegovi privrženci že v drugič, da resno moti mir v srednji Evropi, se države Male antante nočejo več zadovoljiti samo z odstranitvijo Karla z Madžarskega. Zahtevati hočejo, da se razmere na Madžarskem toliko zboljšajo, da se ne bo vedno bati nevarnih prekucij. V ta namen naj madžarski parlament odstavi habsburško dinastijo, naj se madžarska vojska razoroži in izvedejo v deželi svobodne volitve, od katerih je pričakovati, da odstranijo sedanjo strahov-

vlado nekterih mogotcev. Obenem zahtevajo države odškodnino za svojo mobilizacijo.

Avstrija proti Karlu. Tudi avstrijski parlament na Dunaju se je izrekel proti Karlovemu poskusu in zahteval za prihodnost gotovost, da se onemogoči še kak karlistični puč na Madžarskem. Obenem naj se Zpadna Madžarska čimprej izroči Avstriji, Madžarska pa razoroži. Da bi se mogla Avstrija uspešno braniti takim pustolovščinam, naj bi ji velesile dovolile imeti redno vojsko.

Vse naše stranke za vladino postopanje. Karlov povratek na Madžarsko bi tudi pri nas morda povzročil kake nemire pri naših nezadovoljnejih. Da se to onemogoči in ohrani mir v naši državi, je naša vlada storile vse, da se odstrani Karlova nevarnost. O svojem postopanju je poučila vlada politične stranke. Te so soglasno odobrile vladino postopanje in soglasno sklenile, da naj vlada tudi nadalje postopa, kakor bo zahteval položaj.

Narodna skupščina se je 20. oktobra sestala k rednemu parlamentarnemu delu. Dela je dovolj. Rešiti je treba predvsem državni proračun, upravno razdelitev države v oblasti, volilni zakon, vrhovno upravo in upravno sodstvo poleg drugih, ne manj važnih načrtov.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

Naznanilo!

Ker je prvi torek v mesecu novembru praznik (vsi svetniki), se vrši živinjski sejem v ponedeljek 31. oktobra t. l. v Ptujju.

Mestno tržno nadzorstvo.

Elastik stroj (zgornji del) za čevljarje se takoj kupi. — Naslov pove uprava lista.

„Panonija“ d. d.

izdeluje razne stroje in aparate, posebno tudi razne vinogradniške brizgalne in k njim spada joča dela. * Sedež podjetja:

PTUJ, DRAVSKA ULICA.

Lepa dvonadstropna hiša z vrtom v Ptujju se prodaja. Naslov pove uprava lista.

Krasna velika preproga

še nova, velikost 3x4 m se prodaja. Vprašati pri upravnistvu lista.

„PANONIJA“, tvornica za stroje in aparate potrebuje

5 zdravih slovenskih vajencev.

Javijo se naj v „Panonija“ v mestnem kopališču.

Pozor! Reklamna ponudba! Samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsakomur, ki pošlje ta iz časnika izrezani oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur idočo, s triletno pismono garancijo, za reklamno ceno 45 namesto 85 dinarjev franco proti prejšnji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopošlje takoj priporočeno. — Po povzetju se pošlje le proti ari 19 dinarjev.

Skladišče ur ADOLF MITH, ZAGREB, Samostanska ul. 4.

Fina terpentinska

krema za elegantni svet.

Proizvaja:

„SLAVIA“

Dobiva se povsod.

tvornica kemičnih proizvodov d. d. ZAGREB, Ilica 213.

Kdor želi

posestvo kupiti ali prodati, naj se oglasi v upravnistvu

„Ptujjskega lista.“